

Asia: VN/11385/2020

Hiilineutraali Suomi 2035 – kansallisen ilmasto- ja energiastrategian luonnos

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan taho

Kaupunki, kunta tai maakunta

Mikäli vastasit "muu taho", voit tarkentaa vastaustasi tässä

-

LAUSUNTO

-

- **Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse**

-

1) Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja nielujen kasvattaminen (strategian luku 2.1)

-

Avoin vastaus kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja nielujen kasvattamista koskien

Yhtä aikaa tämän strategian kanssa on valmisteltavana monia keskeisiä ilmastopolitiikkaan liittyviä laki- ja strategia-asiakirjoja. Niiden yhdenmukaisuuden ja yhteen toimivuuden varmistaminen on tärkeää ja Keski-Suomen liitto pitää hyvänä, että asia on strategialuonnoksessa tunnistettu. Ilmastopolitiikkaa ja sen vaikutuksia on tärkeää arvioida kokonaisuutena.

Keski-Suomen tuoreessa maakuntastrategiassa on Hiilineutraali Keski-Suomi 2030 tavoite. Metsäisenä maakuntana on Keski-Suomessa niin kuin koko Suomessa löydettävä tasapaino hiilinielujen, biopolttoaineiden käytön ja muiden metsänkäyttömuotojen osalta. Metsien käytön tulee olla kokonaiskestävä ja huomioida myös biodiversiteetin säilyminen.

2) Uusiutuvan energian edistäminen (strategian luku 2.2)

-

Avoin vastaus uusiutuvan energian edistämistä koskien

Biokaasu on kotimainen energiamuoto, jonka raaka-aineeksi käyvät erilaiset sivuvirrat esimerkiksi maataloudesta tai teollisuudesta. Biokaasu on yksi osa hajautettua ja paikallista uusiutuvan energian tuotantojärjestelmää ja näin ollen tärkeä energiamuoto myös toimitus- ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Biokaasun tuotantoa ja käyttöä on viime vuosina edistetty monin eri tavoin. Esimerkiksi Keski-Suomessa tämä työ ei ole kuitenkaan vielä konkretisoitunut investoinneiksi toivotussa määrin. Keski-Suomen liitto pitääkin tärkeänä, että sekä biokaasun tuotantoa, että käyttöä edistetään myös jatkossa ja luodaan vakaa toimintaympäristö mahdollistamaan pitkäaikaisia investointeja.

Keski-Suomen maakuntastrategiassa bio- ja kiertotalous ovat isossa roolissa. Ne kytkeytyvät monin osin energiakysymyksiin. Näiden yhdyspintojen tunnistaminen ja tukeminen on tärkeää niin energiajärjestelmän vähäpäästöisyyden kuin toimitus- ja huoltovarmuudenkin näkökulmasta.

3) Vety ja sähköpolttoaineet (strategian luku 2.3)

-

Avoin vastaus vetyä ja sähköpolttoaineita koskien

Suunnitelmassa todetaan, että ”Valmistaudutaan ja varaudutaan kattavasti koko arvoketjun osalta vetyratkaisujen käyttöönottoon siinä vaiheessa, kun ne saavuttavat kaupallisen kannattavuuden.” Osana tätä valmistautumista on tärkeää huomioida maankäytön suunnittelun näkökulma niin vedyn tuotannossa, siirrossa, jakelussa kuin infrassakin.

4) Energiatehokkuuden edistäminen (strategian luku 2.4)

-

Avoin vastaus energiatehokkuuden edistämistä koskien

Energiatehokkuus on keskeinen asia sekä energiantuotannon vähäpäästöisyyden, että huoltovarmuuden näkökulmasta. On tärkeää varmistaa energiatehokkuuden parantamisen resurssit liittyen niin energianeuvontaan kuin energiatukiinkin. On hyvä huomata, että julkisella sektorilla energiatehokkuuden edistämässä hyvinvointialueet ovat jatkossa uusi tärkeä toimija.

Yksi tärkeä tapa vähentää energiantuotannon tarvetta on hukkalämmön talteenotto ja hyödyntäminen. Esimerkiksi Jyväskylässä Alva rakentaa teollisen mittaluokan lämpöpumppulaitoksen Woodspin Oy:n tehtaan yhteyteen. Esimerkin kaltainen hukkalämmön hyödyntäminen on askel kohti polttoon perustumatonta kaukolämmön tuotantoa.

Energian säästö on keino vähentää energiakuluja, mutta saattaa toteutuakseen vaatia investointeja. Oikeudenmukaisuuden varmistaminen onkin ensiarvoisen tärkeää.

5) Energian toimitus- ja huoltovarmuus (strategian luku 2.5)

-

Avoin vastaus energian toimitus- ja huoltovarmuutta koskien

Energian toimitus- ja huoltovarmuus ovat keskeisiä ja tärkeitä asioita. Esitettyjen näkökulmien lisäksi kokonaisuudessa tulisi huomioida ilmastomuutoksen vaikutukset kuten lisääntyvät sään ääri-ilmiöt.

Energian toimitus- ja huoltovarmuuden näkökulmasta Keski-Suomen liitto haluaa korostaa biokaasun potentiaalista merkitystä nimenomaan kotimaisena ja paikallisena polttoaineena.

Kyberturvallisuudessa on tärkeää huomata muutos kohti aikaisempaa hajautetumpaa energiantuotantojärjestelmää. Toimijoiden monipuolistuminen ja toimijoiden lisääntyvä määrä korostavat toimijoiden kyberturvallisuuden ymmärryksen ja osaamisen tarvetta. Keski-Suomessa on aiheeseen liittyvää osaamista kuten Jyväskylän ammattikorkeakoulun kyberturvallisuuden osaamiskeskus JYVSECTEC.

Sähköistymisen myötä yhä tärkeämmäksi huoltovarmuus kysymykseksi nousevat akkumineraalit. Akkumineraalien huoltovarmuuden näkökulmasta tärkeä kehitettävä ala on akkumineraalien kiertotalous. Tähän liittyen Jyväskylän yliopiston Kemian laitoksella tehdään uraauurtavaa tutkimusta akkumetallien talteenottamiseksi jätevesistä.

6) Ydinenergian käyttö (strategian luku 2.6)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus ydinenergian käyttöä koskien

-

7) Energiamarkkinoiden kehittäminen (strategian luku 2.7)

-

Avoin vastaus energiamarkkinoiden kehittämistä koskien

Tuulivoima on ajankohtainen kysymys monella tasolla. Tuulivoiman tarvitsemien sähkönsiirtolinjojen vaikutukset niin hiilinieluihin kuin biodiversiteettiin voivat olla merkittävät. Tähän liittyen strategiassa on ajankohtainen ja tärkeä kirjaus: ”arvioidaan sääntely- ja muita vaihtoehtoja johtokäytävien yhteen keskittämiseksi, jotta tuulivoimarakentamisen vaikutukset maanomistajille ja hiilinieluun lievenisivät”.

Kaasujärjestelmän osalta on muistettava, että kaasuverkko kattaa vain pienen osan Suomea. Maantieteellisesti suurin osa Suomea ei ole verkon piirissä ja tälle alueelle tarvitaan muita ratkaisuja. Jyväskylän seudulle on muodostunut vahva biokaasuautoilun keskittymä kaasuverkon puuttumisesta huolimatta. Alueelliset erot infrastruktuurissa on tärkeää tunnistaa ja huomioida.

8) Tutkimus, innovointi ja kilpailukyky (strategian luku 2.8)

-

Avoin vastaus tutkimusta, innovointia ja kilpailukykyä koskien

Keski-Suomen liitto pitää TKI-toimintaa tärkeänä perustana tulevaisuuden ratkaisuille ja osaamiselle ja siksi sen riittävästä rahoituksesta on huolehdittava. Soveltavan tutkimuksen lisäksi tärkeää on

myös perustutkimus, koska ei voida etukäteen tietää, mitä tutkimuksellista tietoa tarvitaan tulevaisuudessa esimerkiksi eri teknologioiden kehittämisessä.

9) Verotus (strategian luku 2.9)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus verotusta koskien

-

10) Ilmastonmuutokseen sopeutumisen vahvistaminen (strategian luku 2.10)

-

Avoin vastaus ilmastomuutokseen sopeutumista koskien

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulma on erittäin tärkeä osa strategiaa. Kansallisen tason lisäksi sopeutuminen on myös alueellinen ja paikallinen asia ja siksi tässä strategiassa kerrotut, ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman tavoitteet liittyen esimerkiksi ilmastoriskien arviointi- ja hallintamenetelmiin, ovat tärkeitä.

11) EU-vaikuttaminen (strategian luku 2.11)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus EU-vaikuttamista koskien

-

1) Ilmastotavoitteiden saavuttaminen (strategian luku 3.1)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus ilmastotavoitteiden saavuttamista koskien

-

2) Valtiontalousvaikutukset (strategian luku 3.2)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus valtiontalousvaikutuksia koskien

-

3) Kansantalousvaikutukset (strategian luku 3.3)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoin vastaus kansantalousvaikutuksia koskien

-

4) Perus- ja ihmisoikeusvaikutukset (strategian luku 3.4) sekä sukupuolivaikutukset (strategian luku 3.5)

En ota kantaa näihin osa-alueisiin

Avoim vastaus perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia sekä sukupuolivaikutuksia koskien

-

5) Vaikutus energiajärjestelmään (strategian luku 4)

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoim vastaus energiajärjestelmävaikutuksia koskien

-

Suomen vetystategia

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

Avoim vastaus Suomen vetystategiaa koskien

-

Avoim vastaus muita Ilmasto- ja energiastrategian osia koskien

-

Bayr Suvi
Keski-Suomen liitto